

139: Nina Sčensná

To je ten život?

**Strat'ení vo svetle, nájd'ení v tme,
obklopení hviezdami,
no, kým vlastne sme?**

**Vismednutí na púšťi, zamrznutí v ľad'e,
odpoveďe nájd'eňje vo vzájemnom pohľad'e.
Utopení v myšlienkach, spálení bolesťou,
poháňaní túžbou vlastných snou.**

**Srdce pretkaňje životnými jazvami,
naozaj je správne otvárať starje rani?
V sebe bjela aj čjerna, radosť aj smútok, sloboda i strach,
ňemáme buldozer, tak aspon hádzeme o s'enu hrach.**

**V srdci horí oheň draka,
vuokou nás sa ňejako zmráka.
Poučení z minulost'i, žijeme v prítomnost'i,
je hlúpe snívať o lepšej budúcnost'i?**

**Ísť tím správnim krokom,
možno skokom,
no, ňebit' tím,
kým sme boli pred rokom.**

**A tak blúd'ime bez návodu životom,
sem-tam obklopení t'emnotou.
S cjelom či bez cjela.
Zat'jal ňevíd'ím svet'jelko na konci tuňela,
pripadáam si ešťe vjac v tom celom strat'ená.
Chvílu musím blúd'it', abi som opet' našla samú seba.**

A tak padám.
Padám nadou.
Mám odretje kolená,
misel preplnená, zahmlená, zat' emňená,
Prečo som opet' vo vlastnej hlave strat' ená?

Znova padám,
železnje okovi zvjerajú mi nohi, ruki,
ja prežívam muki.
Stále padám,
tak ma prosím chit'.
Nach ňje som tím,
kým som už ňikdi nechcela bit'.

Tak ma zastav, keď ljetam visoko,
chit' ma, keď padám nízko.
Nach sa ňeutopím, nach mi ňezhorja krídla,
ňjekd'e v tom celom stala sa chiba.
Možno ňje chiba,
len nám ňječo chíba,
len mňe ňječo chíba,
len t'ebe ňječo chíba,
rješeňja sa nám oblúkom vihíba.

A mi stále blúd'ime svetom, blúd'ime tmou.
Ti sa ma pítaš: „Kím vlastňe som?“
„Kím vlastňe si?“
Tá pravda si ňjekd'e ljeta vuokou nás,
načo privolávat' búrku, keď nám vadí dážd'.

Padá na mňa únava,
keď bolí duša, aňi t'elo to ňedáva.
Klesajú mi vječka, objíma ma spánok,
ale mňa zaujíma, akje bud'e d'alšje ráno.
Naozaj mi to za toto všetko stálo?

Ňevjem, či je to Ňje alebo áno.
Ňevjem, kím bud'eme d'alšje ráno.
Kontrola nad všetkým sa mi z rúk vimiká,
v hlave klúč, no zámok Ňeodomiká.
Stále mi je zima,
stále cít'im, ako hreje nás to peklo,

Chceme lepšj d'eň,
lepšju noc a lepšj sen.
Bit' lepšjímj ako sme,
aj keď Ňevjeme, kím vlastne sme.

Len chceme bit' menej strat'enj,
zнову nájd'enj,
strachom Ňezastavenj,
možno sa Ňiĉ vuokou nás Ňemenj.
Ja sa Ňemeňím.
Ti sa Ňemeňiš.
Svet sa Ňemenj.

Len sme na moment opet' vo vlastnjch mišljenkach zablúd'ili,
zopakovali t'je istje chibi.
Povedali vela Ňezmiselnjch slov,
sňivali eš'te vjac Ňereálnjch snou.

Sed'ím na dňe t'emnoti, už Ňepadám,
len samú seba stále beznád'ejne hladám.
Ti klaĉíš vedla mňa, ut'jeraš mi slzi spod oĉj,
vid'íš, že moja hlava zlím smerom boĉj.
Možno Ňeboĉj, len vo víre mišljenok sa toĉj.
Možno to celje velmi zle skonĉj
alebo nád'ej do muojho života vkroĉj.

Po ĉom srdce túži,
to rozum strachom súži.

**Mám urobiť krok vpred či vzad?
Bud' príd'e víhra,
alebo dostaňem finálni šach-mat.**

Všetko sú len emócie.

**Prišli
a od'išli.**

**Únava ma defiňit'ívňe premáha,
ale bolesť po prvíkrát v život'e nado mnou prehráva.**

151: Michal Borbáš

Základi slováckeho jazika, alebo ako vznikli Reného príhodi

**Letí sokol spoza Fatri,
kolem Váhe kolem vatri,
cez Žilinu skrz to mesto
Slovákom tak dobro jesto.**

**Slovenskje národ ten už drichme, spí
už zrátau si svojich dní
nu dobro bi mu padlo však
keby zahnav ten svoj siví mrak.**

**Tak nuž, mraki bleski
t'emnách síl to riadne zvezki
to ale národu nášho vina,
no však bude rjadna drina.**

**Čist'it' takú strašnuo spúšť
až tu sucho, jako v púšť
ved' slovenskí národ dlho žil
už si prešjel zopár míl'.**

**Dlho žit' ešť'e slováci budú? Budú!
Však opravit' je treba vlast' našu chudú
ale druhi moje slovenské,
mi sme iba tvorí pozemské.**

**Ale jak mi to spravit' máme?
lásku v sebe predsa máme
starat' sa o nás, o Slovensko treba
dostaňeme ako za vít'aza chleba.**

**A tak, preto je tu jeden d'eň
dvoležití pre Slovákov, preň
pre národ, však to vtedy mnoho osláv
je to dôležitá zo slovenských postáv.**

**Pod Žilinou, v malej Predmieri
tam Jožo, na drevení terč mieri.
Puška, nuž to sranda prevel'ká nie je
nie keď Slovák žije také biede.**

**Páni bohatí smiat' sa iba
chudoba všade, sloboda ľuďom chýba
slovácki rozprávať tu v domovine nesmie už niekoľko liet
takto brat' právo na žinčicu slovanskú, na brindzu našu s geliet!**

**Bude eš' Slovensko národ vlastní?
Pokiaľ bude národ náš dost' hlasní
na vedomie treba dať, o jazyku
knihu o ňom dokonca treba dať vzniku!**

**Jožo teraz už farár, syn boží
hádam ľuďom do hlavi slovenčinu vloží
spolu z ďalšími knihami píše
hľadať si ale musí skríše.**

**Uhorci, to zveri divoké
zásadi majú veľmo široké.
Slovensko? To niet!
Prášia Slovákov, ako dim s cigariet.**

**Otázky mnohé kniha jeho vyložila,
ale hlavne základi jazyku slovenskému priložila.
Kupcov sin, toť jeho príhodi
zniesou on Slovensko z nebies do prírodi.**

Západnuo nárečie vybral si

**Jožo, problémou mal plné kapsi,
ale titul, že kodifikoval, ten drží
zobrat' nik nemôže, nech sa toho všetci zdrží!**

**Mnoho kodifikovalo ešte, ale on otázku položiu
sen slovácki znovu ožiu
potom aj štát sloveskí prišieu.
Z jedného diela však náš štát nevišieu alebo višieu?**

225: Malvína Hadžegová

Štúr na smrťelnej posteli

Úrodnú puodu zafarbujú kropaje krvi
zat'jal, čo ja sám sa skrúcam od obavi,
že ma honci včas nežachráňja
a zhñijem v jarku bez pokáňja.

Slovanská smedná zem ma na kolená zrazila.
V moment'e, kedi ma gulka do st'ehna trafila.
Na chvílu som pocít'iu strach z lúčeňja,
opust'it' moju drahú vlasť bez zadost'učíneňja.

Chlapci ratujt'e ma, beda mi!
V nohe páľčivá bolesť rumázga mi šlachamí.
Pocit, akobi ma drvilo stádo viplašeních koní,
krvou zmáčaňje šatstvo sa mi lepí na rani.

Ked' otvorím oči, rozoznám známe tváre paholkou,
ktorí ma do vzduchu zdvíhajú bez akíchkolvek okolokou.
Jemním dotikom sa oddám,
pretože ja sám sa nepozvjemcham.

Váha muojho meravjeho t'ela ma t'aží k zemi,
pofrkaní krvou sa vítam s ňebesamí.
Mlád'enci zaprjahli koňe do voza,
rozvalení na doske premkla ma hruoza.

Koč sa trmáca naprječ prešporskím krajom.
Parobci ňesú ma otlčení strachom.
Lomcujú dverami od bitu vdovi,
kd'e líham na post'el celí dolámaní.

**Prítomnosť siedmich d'etí bez otca na mňa dolahne,
na život bez Ad'elki mislím úporne.
Akobi ma zohrjevau jej príjemní dotik t'ela,
na pokraji smrt'i cítim klamní pocit t'epla.**

373: Lucia Benková

Oči

**Moje oči plaču.
V tú noc keď hviezdi padali,
moje oči za t'ebou plakali.
Pozerala som sa stále na ňe,
či ma žjadna ňezacelí na raňe.**

**Padajú slzi padajú,
odpoved'e vo hviezdach hladajú
Splakaňje oči sa od bolest'i zavrjet' ňedajú,
pokoj v duši márňe hladajú.**

**Ten zvlášt'ni pocit vo mňe,
keď pozerajú na mňa oči tvoje.
Husja koža s ňervozitou,
prejdú mnou ako britvou.**

**Z pohladou našich očí,
spravme prepojeňja duši.
Prepojeňje duše nach sú navždi,
nach tancujem spolu v dažď'i.**

**Aj keď hviezdi stále padajú,
a t'je rani v srdci hladajú.
Snažja sa ho vilječit',
tu bolest' navždi zastavit'.**

**Slzi z očí padajú a padajú,
ňeved'ja sa zastavit' oči zatvorit'.
Misel stále na t'eba mislí.
ňič ju v tom ňezastaví.**

054: Natália Vicenová

Koňjec

**Keď zhasnú svetlá a vipne sa zvuk
Prestávaš cítiť všetok ten hluk
Prestávaš cítiť všetok ten chaos
Čo spôsobili ľudia okolo nás
Všetko zrazu prestať a nastáva len klud
Keď spokojne ležiš a vznáša sa tvoj duch
Keď poslednou cestou vidáš sa
Do iného sveta ostáva len posledný kus svetla
Aj ten zmizne v hĺbke sveta
Tvoje telo v hĺbke zemi leží
A iných život len tak ďalej beží**

159: Sebastián Łach

V kraji snou

**V kraji snou, kde hviezdi tancujú v noci.
Tam v srdci lesa šepká, prameň vodi blízko.
Stromi objímajú tajomstvá starých príbehov,
a vánok spjeva melód'ju, čo nesje sni do svetla novjeho.**

**Mesto snou sa zrodí v t'ichu v hor,
Kde rjeka času šeptá tajomne rozprávki.
V očjach mesjaca odráža sa kúzlo noci,
a láska hvjezd padá na zem, ako pere z vtáčjeho krídla.**

015: Samuel Terray

Vojak

**Na vršku stojí vojak,
Hladí prjamo za horizont,
Za obzorom vidí vojňi opak,
Kjež bi mohou opust'it' svoj front.**

**Prilbu skladá dole z hlavi,
na hrud' prikladá si ju.
„Abi skončili už tjetto mravi!“
svojim hlasom rozráža hmlu.**

**Otočí sa chrbtom k raju,
Zahladí sa na krutje bojisko,
tam kd'e srdcja prepadajú mrazu,
kd'e smrť t'jahňe svoje kosisko.**

**Tam kd'e sa preljeva krv,
a lud'ja padajú bezmocňe na zem,
hrá sa na to, kdo padňe prú,
na toho kdo stratí prví vňem.**

**Ňehajú umjerat' hlúpich ludí,
Takích čo len lúbit' chcú.
Naprák tomu ich čepeu budí,
velit' musja všetci zlu.**

**Radšej už strelit' sa sám!
Ako slúžit' takjemu zlu!
Radšej druhím svoj život dám,
radšej, ako slúžit' takjemu zlu!**

449: Diana Ďurčová

Večer

**V t'ichu večera, keď hvjezdi sa t'isnú,
Zrodí sa láska, čo srdcja spája.
Ako rjeka, ktorá do mora sa vláči,
Tak láska nás obopína a nacháva sa slávit'.**

**Je to sila, čo nás všetkých premáha,
V srdcjach sa vznáša a nacháva nás snívat'.
Láska je ako kvet'ina, čo kvitne v jari,
Rozkvitá v dušjach a dáva nám náďej vari.**

**V dotiku nežnom, v očjach iskra žjari,
Láska nás obklopuje, všad'e sa nám dícha.
Ako melód'ja, čo v nás zňja a rezonuje,
Tak láska nás spája a srdcja nám rozzjari.**

**Je to taňec, čo nás dvíha a unáša,
V každom okamihu nám radosťi dáva.
Láska je zázrak, čo nás prekvapuje,
V náručí láski život sa prebúdza a rast'je.**

**Tak nach láska nás sprevádza na cest'e,
V každom srdci nach nacháva svoje stopi.
Nach sa láska šíri ako oceán vlni,
A nach nás spája a naplňa každí d'eň noví.**

140: Teo Sedliaček

Stud'ená chladná rjeka

**Dlhá je rjeka, stud'ená je rjeka prudká z kopca,
tmavá, čierna, svetlo brježd'i, ona prúd'i smutná.**

**Spopod slnka obris, odt'jal zbadau som lovca,
zazreu večer, s'eká voda, tma, ona je mútna.**

**Mráz noční, vodi kvapki krutí pán mrazí,
ňevidno jas, ňení čas, od kuori počut' hlas.
Hlas pevní ozvenu rjad'i, preňiknúť von sa snaží,
cez zimu tmavú, z okolá ved'e zas zlomiselní zápas.**

**Ako je tmavšje, hmla naraz silňja, žive hiňja,
bjeli strach cez les presvitá, Lalia odkvitla.
Chladná sila silňja, bjeli pán príd'e, ňepominie,
odzbroit' ňeňechá sa, rana v ňom zrod'ila sa.**

**Ostrje pána slzi vo vetre vejú, zimou hrejivje
sa im vismejú, ňevid'ja akú bolesť spuosebujú.
Nožom kuoru prejdú, pazúri ako oči zúrivje,
ako besom skazeňje obilje bolesť ňepočujú.**

**Ňevid'ja okom volním čo spuosebujú,
ňevid'ja strach hňevom ako spuosebujú,
ňevid'ja bolesť ktorej smer ukazujú,
ňevid'ja, ňevšímajú, ňevňímajú ňepočujú.**

**Kam s tím bjelim nasledujú?
Do radou sa boju pripravujú!
Druhích za seba samích obviňujú!
Či sa tak navzájom podporujú?**

**Ňepřjaťela zřána vičkávajú,
ktorjeho vuole bojí sa t'emo.
Jeho sa všetci obávajú!
S ňím prichádza svetlo.**

**Tejto noci zradi si zapametajú,
t'emo dažd'a, zima precít'i!
Tak keď rjeki zase schladú,
Lovec chládku t'emnotu zacít'i!**

163: Lucas Villem

Čaro običajných vecí

Zabudli sa t'esiť všetci
z úplne običajných vecí.
Z každého nádychu, otvoreňa očí,
z nového rána pekne zoči-voči.
Keď z post'ele vládzeš vstať
a po úspešnom dni usínať.

Keď vnímaš, cít'íš, ochutnávaš,
keď sa učíš novje veci,
veť bi sa mali t'esiť všetci...!
A ti tu smutne posedávaš...

Vuokou seba sa poobzeraj,
naše Slovensko, to je pre život naj!
Majestátne hori, rjeki, prameňe,
do rovnice dosad'íš všetki premenňje.
Do rovnice tvojho života...
Vísledok? Radosť, šť'ast'je, pohoda...

Z drobných vecí utkaj sjet' spomjenok,
do vodi hod', hoc malí, kamjenok.
A sleduj kruhi, ktorje sa zvečšujú,
ako rozvírja pokojnú hlad'ínu.

Tak ži, lutuj len to, čo ňespravíš.
Nach miluješ život, ňje živoríš.
Ťeš sa zo všetkých tých drobností,
slnka, t'epla, rod'ini, prjat'elou
a hoc aj ňezvaných hostí.

**Pošli túto správu do celjeho sveta,
na každje jedno mjesto!
Zo srdca Európi,
kd'e milovaňje Slovensko jesto!**

067: Michaela Hanečáková

Slovanskje božstvá

**Naši predkovja žili pod Tatramí
a oslavovali s ohňivímí vatramí.
Pre koho to svetíli?
Predsa pre bitosťi, ktorje s nimi sídlili.**

**Perún d'asou poučí,
spravodlivosť ľud'om zaručí.
Hrješnikom úrodu zasipe,
búrkamí puodu premije.**

**Veles ovce domou zažeňje,
past'jerou pod ochranňje krídlo pobere.
Šíre polá obíva.
Vd'aka němu bola plod'ina.**

**Dažbog slnko nasádza,
žjara po jeho zlat'ích vlasoch prechádza.
Slněčná koruna mu pasuje.
Svetlo, t'eplo prezentuje.**

**Dola osud prepljeta,
něšťast'je preč odmetá.
Úspech pod nos daruje.
Šťastní život maluje.**

**Mokoša manželstvo celebruje,
geňerácje pre rod daruje.
Ženskost' to je odbor jej.
Dari, obeti pre ňu lej.**

**Živa dobrá sestra je,
život ľudom daruje.
Jej vlasi prípomínajú klasi.
So svojou sestrou robí zápasí.**

**Morena je paňou zimi
a posjela ľudí do hlini.
Cez leto v skalách prebíva,
cez zimu sa však ňeskríva.**

**Kadere jej sú tráva.
Lístkami zo stromou na nás máva.
Láskavá tvár je peň.
Áno to je Matka Zem.**

**Zora v červenom od'evе kráča.
Ranní čas prináša.
Pre Slnko dvere otvorí
a potom sa skrije do morí.**

**Zvezda ju naháňa okolo Zeme.
Plní nám čo chceme.
Žjaru v noci ponáša.
Až noví d'eň ju odnáša.**

**To boli tí bohovja,
čo uct'jevali naši otcovja.
Uct'jevali ich aj naše maťere,
čo spjevali pre plameňe.**

302: Alica Madorrán Fortuño

Prichádza doba nová?

**Tícto udalostí sled,
donúťiu ma pozrjet' sa na svet.**

Pítam sa, sme običajná smet'?

Či dokonca zhuba a smrť?

No vet'!

Na túto otázku odpoved'!

Opust'it' tento svet zničeni,

Namí ľud'mi zmorení!

Veselí, milí, pekní,

či zradní a falošní?

Sme to vuobec mi?

Toto tvrd'it',

A chcjet' prežit'?!

**Sme tu samí, samučičkí,
pomali neúprosne tíkajú ručički.**

Skáza a hruoza,

zachvilu prebud'ja sa znova.

Prichádza doba nová?

Zabrániť tomu rýchlo treba!

Ňesmjeme sa tak lahko vzdat'!

Náš národ im len tak poňechat'?

Čo povješ svojej mame?

Už viac národ náš Ňemáme?

Ňesmje sa to stat'!

**Ňje sme iba malí fláčk vo svet'e,
kultúru a histórju predsa t'jež máme.**

**Ňesmujeme sa vzdat'!
Ňesmujeme im národ milovaní lahkím bojom dat'!
Nach sa zlod'eji trápja,
nach sa zlod'eji spet' vrát'ja!**

**Povinnosť je naša,
ochrániť náš národ,
povinnosť je naša,
zachovať náš rod,
povinnosť je naša,
zvelad'ovať náš národ!
Bojuje každý, každý i marod.**

**Národ náš milovaní, jed'iňeční,
ňesmje biť v časoch zradních,
v mocních rukách sebeckých,
na pospas len tak poňechaní.**